

برخی گروه‌های دارویی و توصیه‌های کلی

داروهای قلب و عروق:

داروهایی هستند که برای ناراحتی‌های قلب و عروق مثل آنژین صدری، فشار خون بالا، بی‌نظمی در ضربان قلب و غیره تجویز می‌شوند. قطع مصرف این داروها باید به تدریج صورت گیرد، بنابراین نمی‌توان آنها را به طور ناگهانی و یکباره قطع کرد، چون احتمال بروز عوارض خطرناکی وجود دارد. قطع مصرف این داروها حتماً باید با مشورت و توصیه‌های پزشک صورت گیرد. ناراحتی کلیه و کبد ممکن است باعث تجمع برخی از این داروها در بدن و بروز مسمومیت شود. در صورت ناراحتی کلیه و کبد حتماً به پزشک اطلاع دهید تا مقدار مصرف دارو را تعدیل کند. قرص‌های زیرزبانی نباید بلعیده شوند، هنگام مصرف، آنها را زیر زبان خود قرار دهید تا حل شوند و از طریق عروق زیر زبان جذب گردند. از بلعیدن دارو خودداری شود، زیرا داروی بلعیده شده اثری نخواهد داشت. اثر قرص‌های زیرزبانی نیتروگلیسیرین (TNG) در کمتر از ۳ دقیقه ظاهر می‌شود. در هنگامی که قرص در زیر زبان شما قرار دارد، از خوردن و آشامیدن خودداری کنید. کمبود برخی از املاح مثل پتاسیم در بیماران قلب و عروق ممکن است باعث بروز مسمومیت شود. بنابراین به توصیه‌های غذایی پزشک توجه داشته باشید.

داروهای دستگاه گوارش:

این داروها برای ناراحتی‌های دستگاه گوارش مثل سوزش معده، زخم معده و اسهال، یبوست، استفراغ و غیره تجویز می‌شوند. مصرف خودسرانه داروهای ضد اسید معده نباید به مدت طولانی ادامه یابد زیرا ممکن است بیماری‌های خطرناکی مثل سرطان معده را برای مدت‌ها پنهان سازد. توصیه می‌شود قبل از مصرف این داروها به پزشک مراجعه شود تا با آندوسکوپی یا عکسبرداری اشعه X وجود یا عدم وجود بیماری‌های خطرناک مشخص شود. قرص‌های جویذنی تجویز شده مثل قرص‌های ضداسید معده یا ضد نفخ، باید حتماً قبل از بلعیده شدن جویده و خرد شوند. داروهای ضد یبوست را با مقدار زیادی آب مصرف کنید. توجه داشته باشید که مصرف ملین‌ها در کودکان حتماً باید تحت نظارت پزشک صورت گیرد. از مصرف خودسرانه دارو برای درمان اسهال خودداری کنید. در صورتی که اسهال منشأ میکروبی داشته باشد، مصرف داروهای ضداسهال باعث وخیم‌تر شدن حال بیمار خواهد شد.

داروهای دستگاه عصبی:

داروهایی که برای درمان اضطراب، افسردگی، بی‌خوابی و تشنج تجویز می‌شوند و نیز تعدادی از مسکن‌ها جزء داروهای دستگاه عصبی هستند. داروهای عصبی ممکن است وابستگی ایجاد کنند، بنابراین به هیچ وجه نباید مصرف آنها را خودسرانه و به طور ناگهانی قطع کنید، زیرا عوارض ناخواسته شدیدی ایجاد می‌کنند. اثر داروهای ضد افسردگی معمولاً بعد از ۱۰ تا ۱۴ روز شروع و بعد از ۶ تا ۸ هفته کامل می‌شود، بنابراین در صورتی که در روزهای اولیه مصرف، اثر درمانی مشاهده نکردید ناامید نشوید و مصرف دارو را قطع نکنید. تأثیر داروهای خواب آور بعد از چندین بار استفاده کم می‌شود. ادامه روند مصرف ممکن است به وابستگی منجر شود. بنابراین ضمن پرهیز از مصرف خودسرانه این داروها هر گونه احساس ناراحتی یا عدم تأثیر بخشی دارو را به پزشک خود اطلاع دهید. بعضی از داروهای ضد افسردگی با غذاهایی مثل پنیر، گوشت، قارچ تداخل دارند و ممکن است باعث افزایش فشار خون شوند. بنابراین به توصیه پزشک در این باره کاملاً توجه کنید. به دلیل بالا بودن ریسک خودکشی در این دسته از بیماران باید دقت داشت که داروها را در دسترس آن‌ها قرار نگیرد. مصرف داروهای عصبی در هنگام حاملگی ممکن است مشکلات جدی ایجاد کند، بنابراین ضمن عدم مصرف خودسرانه این داروها در هنگام حاملگی، در صورت حامله بودن یا قصد حاملگی باید با پزشک خود مشورت کنید. همچنین خانم‌های در حال شیردهی هم بایستی تحت نظارت و با تجویز پزشک از این داروها استفاده کنند، چون ممکن است عوارضی در نوزاد بوجود آید.

از همکاران محترم تقاضا می‌شود در صورت مشاهده هرگونه اتفاق و عارضه‌های دارویی مراتب را از طریق پست الکترونیک fdo_kashan@kaums.ac.ir

نمابر (۰۳۶۱-۵۵۵۶۰۸۰) یا تماس تلفنی (۰۳۶۱-۵۵۷۹۰۰۰) به مرکز اطلاع رسانی دارو و سموم DPIC معاونت غذا و دارو کاشان ارائه نمایید.

آنتی هیستامین‌ها (ضد حساسیت‌ها):

این داروها در هنگام حساسیت و برای رفع علائم ظاهری سرما خوردگی و ... مصرف می‌شوند. داروهای آنتی هیستامین خواب آلودگی ایجاد می‌کنند، بنابراین بعد از مصرف آنها از رانندگی و کارهایی که نیاز به دقت زیاد دارد باید پرهیز شود. در بیماران مبتلا به فشار خون و بیماری‌های قلبی مصرف این دسته از داروها باید با احتیاط انجام گیرد.

آنتی بیوتیک‌ها:

کامل نمودن دوره درمان با آنتی بیوتیک‌ها در موفقیت دارو درمانی با این داروها بسیار مهم است. حتی اگر بعد از چند روز بیمار احساس بهبود کرد نباید مصرف دارو را قطع کند. رعایت فاصله بین دو وعده دارو هم بسیار با اهمیت است. عدم رعایت این نکات ممکن است به وخیم تر شدن بیماری، ایجاد مقاومت در میکروب‌های بیماری‌زا و عوارض دیگر منجر شود. بعضی افراد ممکن است به بعضی از آنتی بیوتیک‌ها حساسیت داشته باشند، بنابراین قبل از مصرف آنتی بیوتیک‌ها (عمدتاً پنی سیلین‌ها) باید از عدم حساسیت خود مطمئن باشید، چون در غیر این صورت مصرف آنتی بیوتیک ممکن است منجر به ایجاد شوک شود. افرادی که ناراحتی کلیه و کبد دارند به پزشک و داروساز اطلاع دهند. کپسول‌های آنتی بیوتیک را با آب فراوان مصرف کنید.

حاملگی یا تصمیم به حاملگی را به پزشک اطلاع دهید، چون بعضی آنتی بیوتیک‌ها ممکن است رشد و نمو استخوان‌های جنین را کند کنند یا باعث رنگی شدن دندان‌ها شوند.

داروهای بدون نسخه:

بسیاری از داروهای موجود در مقابل ارائه نسخه پزشک فروخته می‌شوند، اما تعدادی از داروها هم هستند که بدون نسخه پزشک نیز به فروش می‌رسند.

فهرست این داروها در کشورهای مختلف متفاوت است و از سوی سازمان‌های متولی بهداشت و درمان و دارو مشخص می‌شود. در کشور ما نیز وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی فهرست داروهای بدون نسخه را مشخص کرده است و دلیل ارائه چنین فهرستی را جلوگیری از مراجعه بیمارانی با ناراحتی‌ها و عوارض ساده به مراکز درمانی عنوان کرده است. در این فهرست ویژگی‌هایی مثل حداکثر ایمنی و اثربخشی و حداقل عوارض جانبی را در نظر داشته است.

باید توجه داشت که دریافت این داروها نیز باید با مشورت داروساز حاضر در داروخانه صورت پذیرد یعنی این داروساز است که باید براساس مشکل بیمار نوع داروی تحویلی را مشخص کند.

نکته:

بسیاری از بیماری‌های ساده را می‌توان بدون استفاده از هر دارویی برطرف کرد، بنابراین فرد نباید با احساس کسالت مختصر و ساده دارو مصرف کند. اگر عارضه برطرف نشد و تصمیم به مصرف داروهای بدون نسخه گرفتید در هنگام مراجعه به داروخانه با دکتر داروساز داروخانه مشورت کنید. داروهای بدون نسخه در مورد افراد خاص حتماً باید تحت نظارت پزشک تجویز شوند. از جمله در موارد حاملگی یا قصد حاملگی، شیردهی، کودکان، سالخورده‌گان، افرادی با بیماری‌های مزمن، بیماری‌های کلیه و کبد. (توجه داشته باشید که به هر حال داروهای بدون نسخه هم دارو هستند و کلیه واژه‌ها و مطالبی که در صفحات گذشته مطرح شد در مورد آنها صادق است).

مصرف داروهای بدون نسخه تنها برای مدت محدودی مجاز است، در صورتی که عارضه در این مدت کوتاه برطرف نشد حتماً باید به پزشک مراجعه شود.

از همکاران محترم تقاضا می‌شود در صورت مشاهده هرگونه اتفاق و عارضه‌های دارویی مراتب را از طریق پست الکترونیک fdo_kashan@kaums.ac.ir

نمبر (۰۳۶۱-۵۵۵۶۰۸۰) یا تماس تلفنی (۰۳۶۱-۵۵۷۹۰۰۰) به مرکز اطلاع رسانی دارو و سموم DPIC معاونت غذا و دارو کاشان ارائه نمایند.